

НЕ ЄВРО ЄДИНИМ...

Добігає кінця Євро-2012, яке цього року наша країна приймала спільно з Польщею. Чемпіонат Європи з футболу став топ-темою не лише українських ЗМІ, але і європейської преси. Причому закордонні мас-медіа обговорювали не лише спортивні успіхи і невдачі футбольних збірних, але й організацію матчів та розміщення уболівальників в Україні і Польщі. Хвиля негативних публікацій і сюжетів на телебаченні напередодні чемпіонату залякала іноземних уболівальників. Найбільш сміливі фанати, які все ж вирішили приїхати до України, відзначають, що атмосфера в країні і рівень підготовки не відповідає застерезенням мас-медіа. При цьому гості в основному цікавилися хорошими ресторанами, нічними клубами та магазинами. Інтерес уболівальників до пам'яток та інших культурних подій в Україні був досить низьким. У волонтерів були спеціальні книжечки-гіді і карти з екскурсійними маршрутами, які так і залишилися незатребуваними. На жаль, адже в Україні є на що поглянути. У цей період проходила Перша київська бієнале сучасного мистецтва. Сподіватимемося, що по закінченні Євро іноземці повернуться до України і приділять більше часу культурній програмі.

**НІКА ГЛАЗУНОВА,
РЕДАКТОР**

ПЕРЛИНА АЗІЇ

НІКА ГЛАЗУНОВА

Цього року Таїланд знову отримав винагороду Most Popular Destination як найпопулярніший туристичний напрямок на всесвітній туристичній виставці ITB BERLIN-2012. «УЮ» вирішив з'ясувати, що ж вабить сюди туристів з усього світу

Рада Go Asia дев'ятий рік поспіль визнає заслуги туристичної влади Таїланду в сфері організації відпочинку, залучення та обслуговування туристів. Разом із владою винагороду Best Asian Airline отримала й авіакомпанія Thai Airways International, яка була визнана найкращою в Азії. Go Asia ґрунтується на опитуваннях туристів і туроператорів, а також інших учасників туристичного ринку. Любителям екзотики радимо почати підкорення Азії саме з Таїланду. Ця країна обросла стереотипами, які часто не мають нічого спільного з реальністю. Тож радимо скласти власне враження, відвідавши курорт. У Таїланді знайдеться заняття всім: від любителів пляжного відпочинку до мисливців за гострими відчуттями та знавців старовини.

КУЛЬТУРНА ПРОГРАМА

Повітряні ворота Таїланду — аеропорт Суванабум, який, за результатами рейтингу міжнародного авіаційного агентства «Скайтракс» (SKYTRAX World Airport Awards), увійшов до десятки найкращих аеропортів світу в категорії «Аеропорти з обігом 50—70 мільйонів пасажирів на рік». Звідси туристи роз'їжджаються по країні. Основна частина відвідувачів прямує до моря: або на узбережжя Сіамської затоки, зокрема до Паттайї — туристичної мекки південно-східної Азії, на острів Самет, острів Чанг або Хуа Хін. Популярними є також острів Самуї — із західного боку затоки, або ж острови Пхукет, Пхі Пхі, Ланта, провінція Краб — на Андамансько-

му морі. Якщо передбачена насичена культурна програма, краще триматися ближче до Паттайї — звідси відносно недалеко до всіх головних пам'яток країни, та й у Паттайї є що подивитися. Список must-visit Паттайї повинен неодмінно включати такі пам'ятки:

— тропічний сад Нонг Нуч — казковий парк, шедевр ландшафтного дизайну: дивні рослини, озера, живе шоу слонів і культурне шоу, що демонструє різноманітні мистецтва Таїланду. Водоспади, величні вежі і затишні альтанки, фантастичні клумби, екзотичні тварини і птахи — приголомшують;

— сад багатолітніх каменів загальною площею 1 600 м² з однією із найбільших у світі крокодиловою фермою, на якій мешкають близько 60 тисяч рептилій. Сміливці можуть сходити на «крокодилову риболовлю», а гурмани — спробувати печен-

ню з м'яса крокодила або страву з крокодилових яєць;

— Святилище Істини — офіційно визнана найвища дерев'яна будівля в світі — 105 м. Храм багато інкрустований дерев'яним різьбленням, що зображує сцени з китайської, кхмерській і тайській історії та міфології. Будівництво храму ініціював відомий тайський мільярдер і меценат Кун Лек Верііпан. Колись

йому нагадали, що доки храм будуватиметься, він житиме. Урешті-решт, мільярдер все ж таки помер, але будівельні роботи в храмі досі тривають, щоправда, вже не з такою швидкістю, оскільки храм фактично перейшов на самофінансування. Проте він приголомшує масштабом і красою та заслужено вважається однією з головних пам'яток не лише Паттайї, але й усього Таїланду;

— храмовий комплекс Ват Ян.

Усередині, на вівтарі, на високому пагорбі зберігається один із п'яти існуючих у світі справжніх слідів стопи Будди;

— пагорб Великого Будди — окрім мальовничого парку та власної статуї Великого Будди, тут знаходиться один із найкращих оглядових майданчиків міста, з якого відкривається приголомшливий краєвид Паттайї.

НІЧНЕ РОЗМАЙТТЯ

Рекомендуємо також відвідати Зоопарк Као Кео, в якому тварини горділиво розгулюють на свободі, парк Міні-Сіам, де знаходяться мініатюрні копії головних пам'яток світу. Окрема тема для розмови — нічна Паттайя. Серед найпопулярніших місць, звичайно ж, знамениті шоу трансвеститів Tiffany's та Alcazar: розкішне вбрання, приголомшливі постановки, сміливі театральні рішення... Вхідні квитки в перші ряди коштують приблизно 30 доларів США, місця подалі від сцени — 20 доларів. Звичайно, на цьому нічне життя міста не обмежується. Паттайя рясніє кафе і ресторанчиками на будь-який смак та фінансові можливості. Центр night life — Уокінг стріт. Тут панують різноманітні кухні: від суші до пельменів, включаючи чатні, фондю і піцу. Проте варто скуштувати місцеві страви. Таїланд відомий своїм кулінарним мистецтвом. До речі, туристичний портал CNN Go включив чотири страви тайської кухні до списку 50 найсмачніших страв світу: суп з креветок Том Юм Гунг, традиційний гострий салат з свинини із зеленню та рисом Нам Ток Му, салат із зеленої папайї Сом Там. Очолює всесвітній рейтинг делікатесів Массаман Каррі. Поїсти в місцевих фаст-фудах, яких тут вдовольно, коштуватиме в середньому близько 2 доларів. За вечерю на двох у вишуканому ресторані доведеться викласти 200—250 доларів США.

МІСТО АНГЕЛІВ

Столиця країни Бангкок заслуговує на окрему увагу. Тайці своє головне місто називають Крунг Теп, що перекладається як «Місто ан-

гелів». Головними туристичними пам'ятками міста є Великий Королівський палац, Ват Пхра Кео (храм Смарагдового Будди), який вважається найсвятішим місцем у країні, Ват Арун (Храм Ранкової Зорі) — його характерною рисою є величезна 79-метрова масивна вежа Пхра Банг. Відвідуючи тайський храм, треба дотримуватися певних правил поведінки та вбрання. Жінкам не можна входити до храму в шортах та купальниках, чоловікам — з оголеним торсом. І ще один важливий нюанс: прийнято роззуватися і залишати взуття на порозі храму. До програми багатьох екскурсій входить вечерея в одному з найвищих готелів Азії — *Vaiyoke Sky*, з оглядових майданчиків якого відкривається захоплююча панорама Бангкока. Вартий уваги також музей Ераван, де представлена одна з найбагатших у країні колекцій мистецтва. У храмі Ват Трайміт (Храм Золотого Будди) зберігається найбільша золота статуя Будди в світі — вагою 5,5 т. Віддалилися від міської метушні і поблукати в тиші можна в парках Люмпіні, Бенжакіті та Чатучак. Для дітей Бангкок також приготував багато цікавого: діснейленд *Dream World*, парк атракціонів *Siam Park*, величезний *Safari World* та відомий тайський ляльковий театр *Hun Lakorn Lek*. Одноденна екскурсія до Бангкока — від 60 до 90 доларів залежно від програми.

ПРИРОДНЕ ДИВО

Останнім часом усе більшої популярності набуває північ Таїланду, і тайський уряд докладає безліч зусиль до туристичного розвитку цього регіону. Основна цікавинка цієї місцевості — Аютайя — одна із стародавніх столиць Сіаму. Місто, засноване у середині XIV сторіччя, залишалося столицею тайської держави до 1767 року. Тут знаходяться найвеличніші храми Таїланду. Місцева архітектура вражає давністю. Історичний центр міста завдяки своїй красі та значущості в 1991 році був внесений до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. На окрему згадку заслуговують провінції Чіанг Май та Чіанг Рай. Зокрема, в місті Чіанг Май — близько 300 буддійських хра-

мів, найвідомішим з яких, мабуть, є Ват Чеді Луанг (Храм Великої Ступи). Це найбільша ступа в Таїланді, її висота — 98 м. Чіанг Рай знаменитий своєю природною красою, королівським садом та резиденцією королеви-матері. Цікава пам'ятка — музей опіуму в прикордонному містечку Май Сай. І, нарешті, саме в Чіанг Раї знаходиться знаменитий Золотий трикутник, утворений річкою Меконг у місці впадання в неї річки Руака — природний кордон між трьома державами: Таїландом, М'янмою та Лаосом.

НЕЗАБУТНІЙ ДАЙВІНГ

Прихильниками дайвінгу та буйної тропічної природи, безперечно, буде до смаку Андаманське море. Сімільанські острови, до речі, вважаються найкращим місцем для дайвінгу в світі. Саме тут знімалися відомі голлівудські стрічки «Пляж» і «Людина із золотим пістолетом». Ці прославлені «Фабрикою мрій» місця туристам обов'язково покажуть гіді. Загалом Таїланд — справжня скарбниця для любителів подорожей, і в кожному, навіть найменшому, куточку знайдеться щось надзвичайне і дивовижне. Скрізь хочеться побувати, все побачити. У межах міста можна пересуватися пішки або скористатися громадським транспортом. Найбільш поширеним засобом пересування в Таїланді є тук-тук — місцевий різновид маршрутки. Також на кожному розі на туристів чекають байк-таксі. Трохи рідше можна зустріти таксі-

метр — звичні для європейців машини з лічильником. Орієнтовно, проїзд за стандартним маршрутом на туктуці обійдеться приблизно в 0,7 долара, поїздка за власним маршрутом у межах міста на байк-таксі або таксі залежно від відстані коштуватиме від 1,5 до 10 доларів.

ЦІНОВА ПОЛІТИКА

Звичайно, подорож до екзотичної країни потребує значного бюджету. Розбіжність у цінах на готелі в Таїланді дуже велика. Скажімо, в Паттайї в середньому номер у тризірковому готелі коштує 40—80 доларів США за добу і 150—200 доларів і вище за п'ятизірковий. Звичайно ж, ціна залежить не лише від кількості зірок, але й від сезону. Високий сезон триває приблизно з листопада по березень. Пік сезону доводиться на кінець грудня — початок січня, коли ціни значно зростають. Вартість проживання на островах вища, ніж у Паттайї. Відпочивати в низький сезон дешевше, але можна потрапити в сезон дощів і, крім того, наприклад, у Паттайї в цей період море мулисте, а на Пхукете може бути висока хвиля, коли купатися не рекомендується. Ціни на квитки на регулярні рейси можуть варіюватися приблизно від 600 до 1 200 доларів в обидва кінці залежно від сезону та інших чинників. Останнім часом багато туристів віддають перевагу самостійному плануванню відпочинку. Проте у випадку екзотичних країн все ж таки ліпше довіритися фахівцям.

ОСОБЛИВА СПЕЦИФІКА

Про особливості організації відпочинку в Таїланді, побажання клієнтів та специфіку регіону «УЮ» дізнавався у Віктора Списак, Генерального Менеджера туроператора по Таїланду Sayama Travel.

На що звертають увагу клієнти при виборі туру до Таїланду?

Очевидно, що вибір туру пов'язаний, перш за все, з ціновим чинником, а також з надійністю і репутацією оператора або агента. Репутація останнього, безумовно, безпосередньо залежить від приймаючого партнера в Таїланді. Відповідно, агенти й оператори України при виборі приймаючого партнера зобов'язані звертати увагу не лише на ціни (які не дуже відрізняються серед компаній у Таїланді), але й на якість наземного обслуговування і всіх послуг, що надаються.

Які найбільш поширені побажання клієнтів?

Усі хочуть бачити більше туристичних програм (екскурсій), а також більше інформації російською мовою в регіонах. Варто зазначити, що основні регіони, які відвідують наші туристи, вже досить russian-friendly: меню ресторанів, написи в готелях, покажчики і навіть просте спілкування з місцевим населенням уже доступні російською мовою. Також, за прикладом Туреччини або інших напрямків, туристи часто висловлюють побажання організації в Таїланді обслуговування за системою All inclusive, замість існуючого «ВВ — проживання + сніданок». Існуюча система з включеними сніданками дозволяє зробити туристичний продукт найпривабливішим за ціною, і до того ж туристам пропонується неймовірно великий вибір найдків як у ресторанах готелів, так і в місцевих закладах. Завдяки такій системі туристам надається можливість спробувати все розмаїття тайської кухні, частина страв якої занесені до переліку найбільш відомих і вишуканих кулінарних шедеврів.

Наскільки збільшився турпотік до цієї країни за останні 3—5 років?

Згідно з даними Туристичної асоціації Таїланду, кількість туристів, які відвідують країну, постійно зростає. Наприклад, загальне зростання склало 7 % у 2011 році порівняно з 2010 роком і 8 % у 2012-му порівняно з 2011 роком. Ринок Росії і країн СНД продемонстрував значно стрімкіші темпи зростання, а саме: 54 % і 9 % в 2011-му і 2012 роках відповідно.

Які особливості країни або конкретного регіону необхідно врахувати для організації максимально комфортного відпочинку?

Основна особливість кожного регіону Таїланду — це клімат. У Таїланді є загальний для всіх регіонів найбільш сприятливий кліматичний період — так звана зима, яка триває з листопада по березень. У квітні починається спекотний літній період, можливі опади, а починаючи з травня-червня, стартує тривалий сезон дощів. Тут хотілося б розвіяти міф про несприятливість сезону дощів для відпочинку. Дощовий період зовсім не означає щоденні безкінечні опади — це короткочасні, але інколи рясні дощі. В умовах спекотного клімату вони, швидше, приносять бажану прохолоду і захист від прямих променів сонця, ніж незручності. На острові Самуї також є другий сприятливий сезон — липень-серпень (у решті регіонах країни продовжується сезон дощів). Що стосується туристичних особливостей регіонів, то практично в кожному з них можна знайти місця для активного відпочинку з присутністю всіх атрибутів нічного життя, схватися у віддалених готелях чи віллах або ж влаштувати повноцінне родинне турне, що включає багату екскурсійну програму і безліч послуг для дітей у готелі.

Таїланд більше підходить для родинного відпочинку чи історико-культурного?

Як було сказано раніше, Таїланд — дуже різноманітний. Туристи з країн СНД зазвичай обирають відпочинок у пляжних регіонах (південь і схід країни), а відвідувачі з країн Європи зазвичай поєднують пляжний відпочинок з відвідами північних провінцій, які особливо багаті на культурну та історичну спадщину. Проте навіть у Паттайї або Пхукеті туристи можуть поєднати пасивний пляжний відпочинок з багатою екскурсійною програмою і не лише дізнатися більше про історію і культуру різних регіонів країни, але й відвідати доволішні не туристичні і тому культурно багаті регіони. Крім того, останнім часом великий попит мають сусідні країни, куди ми організовуємо короткочасні тури — наприклад, до Камбоджі, храмовий комплекс Ангкор Ват, кількість відвідувачів якого зростає з року в рік у геометричній прогресії. Туроператори Таїланду постійно працюють над збільшенням асортименту туристичних програм, розробляючи і щороку додаючи новинки з метою зацікавити безліч туристів, які регулярно відвідують Таїланд. Варто також відзначити, що Таїланд — це один із світових лідерів з повторних відвідин.